

HE 91 / 2025 vp

Sakkunnigutlåtande gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap samt tillhörande lagar

Kronoby kommun tackar för möjligheten att bli hörd gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap samt tillhörande lagar.

Ansvaret för ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet överfördes till de 21 nya välfärdsområdena den 1 januari 2023. Eftersom Kronoby kommun har varit och är en del av landskapet Österbotten flyttades även social- och hälsovårdstjänsterna samt räddningstjänsterna från Soite (Mellersta Österbottens välfärdsområde) till Österbottens välfärdsområde. Kronoby kommun var före reformen en av väldigt få kommuner i Finland som hörde till olika landskap och vårdområden (såväl social- och hälsovård, specialistsjukvård som räddningstjänster utfördes i samarbete med Mellersta Österbotten)

Kommunen gav utlåtande under år 2020 gällande reformen av organisationen av social- och hälsovårdstjänster. Kommunfullmäktige underströk i sitt utlåtande bland annat att lagen ska säkerställa rätten för Kronoby kommun att ha service ordnad med vårdlandskapet Mellersta Österbotten men fortsättningsvis kunna tillhöra landskapet Österbotten och att lagen bör ge möjligheter för kommuner att sköta social- och hälsovårdsservicen samt räddningstjänsterna i ett annat vårdlandskap än det landskap man tillhör av språkliga, historiska eller geografiska orsaker eller där fungerande samarbete över landskapsgränserna finns. Kommunen arbetade också på andra sätt för att försöka få till stånd en lösning där Kronoby även i fortsättningen kunde ha hört till ett välfärdsområde och ett annat landskap. Tyvärr möjliggjorde lagen inte detta.

Utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap och till lagar som har samband med den var på remiss från den 6 juni till den 28 augusti 2025. Kommunstyrelsen i Kronoby kommun gav den 25.8.2025 ett utlåtande till finansministeriet gällande utkastet.

I den föreslagna lagen om indelning i välfärdsområden utgörs ett välfärdsområde av ett eller flera hela landskap enligt lagen om indelning i

landskap. Landskapsindelningen skulle även i fortsättningen vara den primära indelningen för välfärdsområden, men det kan finnas särskilda funktionella grunder för att avvika från landskapsindelningen. Kronoby kommun förde i samband med att välfärdsreformen infördes i flera repriser fram att det skulle vara bra om särskilda funktionella grunder att avvika från landskapsindelningen kunde beaktas. Det hade varit viktigt att den möjligheten funnits i det skedet. De särskilda grunderna kan till exempel vara språkliga eller tungt vägande funktionella grunder. En ekonomisk utredning som görs vid en eventuell delning av välfärdsområdet stöder ansvarstagande. beslutsfattandets transparens och ekonomiska ansvarstagande.

I den föreslagna lagen är det tydligt skrivet vad gäller områdesindelningsutredaren och även finansministeriets roll samt konsekvenser av en ändring av välfärdsområden.

Viktigt att det i den föreslagna lagen lyfts fram att vid ändring av landskapsindelningen ska den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens rätt att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. Den föreslagna lagen om indelning i landskap är tydlig och lättfattlig.

I övrigt är det tydligt skrivet vad gäller områdesindelningsutredaren och även finansministeriets roll samt konsekvenser av en ändring av välfärdsområden.

Det är positivt att indelningen i välfärdsområden och landskap beskrivs i skilda lagar och bra att det i det nya lagförslaget framkommer tydligt när eventuella ändringar i välfärdsområdes- eller landskapsindelning börjar gälla.

Kommunen stöder de föreslagna lagutkasten eftersom de förtydligar förhållandet mellan landskapen och välfärdsområdena, de främjar språkliga rättigheter samt ökar transparensen i beslutsfattandet och det ekonomiska ansvarstagandet vid förändringar.

Kronoby kommun hoppas att detta utlåtande bidrar till en välgrundad behandling av ärendet.